

Askerî ceza kanununa ek kanun lâyihası ve Millî müdafaa. ve Adliye encümenleri mazbataları (1/567)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi Md.

Sayı : 6/1000

14 - III - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1632 sayılı Askerî Ceza kanununa ek olarak Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 - III - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

1632 sayılı Askerî ceza kanununa müzeyyel kanunun mucip sebepleri

1 — Prensipten itibaren umumî kaza sahasında Adliye vekiline tanınan salâhiyetler askerî kaza sahasında Millî Müdafaa vekiline de tanınmış olduğu için Türk ceza kanununda yazılı olupta takibi Adliye vekilinin iznine bağlı suçlara askerî mahkemelerde bakılan hallerde bu iznin Millî Müdafaa vekili tarafından verilmesi icap edeceğitabiî görülmektedir. Nitekim 3914 sayılı kanunla hükmü değişen 1632 sayılı Askerî ceza kanununun 56 maddesinin 1 nci fıkrasının G. bendinde yazılı suçlardan ötürü takibat ifası da Millî Müdafaa vekilinin talebine bağlı tutulmuştur.

3914, 3915 sayılı kanunların neşir ve meriyet mevkiine girmesi üzerine tamamen askerî mahkemelerin vazifesine dahil olan T. Ceza Kanununun 161. maddesinde yazılı suçların artık umumî kaza ile alâkası tamamen kesildiğine göre takibatın icrası için Adliye vekilinden izin almağa da mahal kalmamıştır.

Diğer taraftan askerî mahkemeler tarafından bakılacak bu kabül suçlardan ötürü Millî Müdafaa vekilinin izin vermesi işlerin daha çabuk görülmesini temin edeceğinden Askerî ceza kanununa bu yolda bir hüküm ilâvesi umumî prensiplere kanunlar arasındaki ahenk ve tenazura uygun bulunması bakımından zarurî ve çok yerinde görülmüş ve lâyihaın birinci maddesine o yolda bir hüküm konmuştur.

2 — Bu günkü Dünya durumunun arzettiği nazik vaziyet seferberlik ve sefer halile bu zamanlara tekaddüm eden fevkalâde haller arasında bir tefrik yapmanın memleketin yüksek menfaatı ve ordunun kuvvet ve kudretini zâfa uğratmak bakımından mahzurlu olduğunu meydana çıkarmıştır.

Filhakika 3914 sayılı kanunda ceza tayinine esas olan ahval ve şerait mütalea edilirken sefer halile fevkalâde haller arasında hiç bir fark gözetilmemiş ve fevkalâde vaziyetlerde işlenen suçlara harpte işlenmişcesine ceza tayini esas prensip olarak kabul olunmuş olmasından lâyihaın ikinci maddesi bu suretle tanzim ve tesbit olunmuştur.

3 — Askerî ceza kanununun kabul ve neşri zamanında carî olan mevzuata göre örfî işler hakkında hususî bir teşkilât ve hususî bir muhakeme usulü bulunmamasına ve hâdiselerin normal askerî mahkemelere tevdi edilmesine ve umumî ceza kanunlarına göre hüküm verilmesine binaen örfî idare hali seferberlik halinden farklı görülmeyerek ağır cezaların takibini temin için Askerî ceza kanununun 7. maddesinin C fıkrası kanunda yer almıştır.

Ancak 3832 sayılı örfî idare kanunu örfî idare ilânı haline mahsus olmak üzere lüzum ve zaruret nisbetinde hususî hükümler konmuş ve hususî mahkemeler ve hususî usul tesis ve vazife meselesini de halletmiş olması itibarile seferberlik haricinde örfî idare mahkemelerinden gayri askerî mahkemelerde seferî hükümlerin tatbikına lüzum kalmamış olmasından bu fıkranın kaldırılması muvafık görülmüş ve lâyihanın da 3. maddesi o suretle tanzim olunmuştur.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/567

Karar No. 18

5 - IV - 1941

Yüksek Reisliğe

1632 sayılı Askerî Ceza kanununa ek olarak Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 - III - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte sunulduğuna dair olup Encümenimize havale edilen Başvekâletin 14-III-1941 tarih ve 6/1006 numaralı tezkeresi ve bağlı lâyiha Millî Müdafaa ve Adliye vekâletlerinden gönderilen salâhiyetli memurlar huzurile okundu ve icabı konuşuldu.

Lâyihanın müzakeresi sırasında Hükûmetçe ikinci maddenin kanunlaştırılmasına lüzum görülmediği bildirildiğinden bu madde üzerinde müzakere yapılmamış ve Hükûmetin talebi vehile madde lâyihadan çıkarılmıştır.

Lâyihanın birinci maddesi, Türk Ceza kanunu mucibince takibi, Adliye vekilinin izin ve muvafakatına bağlı fiillerin muhakemesine Askerî mahkemelerde bakıldığı takdirde Ceza kanununun 160 ve 173 neü maddeleri mucibince Adliye vekâleti tarafından verilmesi lâzım gelen izin salâhiyetinin, Millî Müdafaa vekili tarafından kullanılmasına müsaadeyi mutazammındır. Askerî muhakeme usulü kanununun 59 neü maddesi mucibince askerî kaza vazifesine, nezaret Millî Müdafaa vekiline ait ve bu teşekkülün iyi işleyip işlemediği noktasından da Millî Müdafaa vekili mesul bulunmuş olmasına göre mesuliyeti üzerine alan ve adlî teşkilâtla mücehhez bulunan Millî Müdafaa vekâletinin askerî mahkemelerde görülecek davaların mahiyetlerine göre bu hakkı takdir ve istimal etmesi muvafık görülmüş ve aynı zamanda bu tarzı hareketin, muhakemesi askerî mahkemelerde ve fakat takibe izin hususu

Adliye vekâletinde olan işler üzerinde cereyan etmekte olan muhaberata son vererek matlup olan sürati temin edeceği şüphesiz bulunmuştur. Esasen 3914 numaralı kanunla hükmü değişen Askerî Ceza kanununun 56 neü maddesinde yazılı takip talebi salâhiyeti mezkûr kanunla Millî Müdafaa vekiline verilmiş ve bu zaruret Yüksek Meclise evvelce isdar edilen bir kanunla kabul edilmiştir.

Lâyihanın 3 neü maddesile Askerî Ceza kanununun 7 neü maddesinin (C) fıkrası hükmünün kaldırılması lüzumu talep edilmektedir. Filhakika Millî Müdafaa vekilliğince tanzim kılınan ve beş maddeden ibaret olan bu lâyihanın ikinci maddesi hükmü, yani Ceza kanunlarında mevcut olan harp ve seferberliğe ait cezaî hükümlerinin fevkalâde hallerde de tatbik olunacağı hakkındaki esas prensip taknin edilmiş olsaydı mezkûr (C) fıkrası hükmünün ipkasına lüzum ve mahal kalmıyacaktı.

Esasen Teşkilâtı Esasiye kanununun 86 neü maddesi bu madde de sayılan haller zuhurunda örfî idare ilân olunacağını âmir bulunmasına ve bu hallerin fevkalâde ahvalden bulunduğu tabii olmasına göre örfî idare ilân edilen muntakada harp hükümlerinin tatbiki cihetine gidilecek olsaydı keza (C) fıkrasına lüzum kalmıyacaktı. Fakat yukarıda izah olunduğu şekilde lâyihanın ikinci maddesinin kanunlaştırılmasına mahal görülmediğine nazaran Askerî Ceza kanununda mevcut ve bir prensip mahiyetinde olan ana hükmünün kaldırılması ve binnetice örfî idare muntakasında örfî idare mefhumile telifi gayrikabil şekilde hazar hükümlerinin tatbikına devam olun-

ması maslahata ve icabatı ahvale uygun görülmemiştir.

Askerî Ceza kanununun beş fıkradan mürekkep olan 7 nci maddesinin (A, B, D, E) fıkraları sırf askerî şahıslar hakkında kabili tatbik olduğuna göre mezkûr kanundan (C) fıkrası çıkarıldığı takdirde örfî idare ilân olunan mıntakalarda asker kaçaklarına yardım eden, askerî şahısları itaatsizliğe mukavemeti tahrik eden, bunları isyana teşvik eden, âmire veya üste taaruz eden askerî şahısların filine iştirâk eyliyen sivil şahıslara örfî idare mahkemelerince Örfî idare kanununun 6 ncı maddesi delâletile Askerî Ceza kanununun 75, 93, 94 ve 160 ncı maddelerinde yazılı bulunan ve (Seferberlikte) tabirile takyit edilen cezaların tatbikına imkân kalmıyacak ve şu suretle bu ağır cürümlerin faillerine tabîi zamanlar hükümleri tatbik olunmasına mecburiyet hasil olacaktır.

Bundan başka (C) fıkrası yalnız Örfî idare mahkemesini alâkadar etmekle kalmamakta, örfî idare mıntakasında bulunan diğer askerî mahkemelerde muhakeme edilecek şahısların işleyecekleri Askerî ceza kanununun 55 : 59, 63 : 68, 70, 73, 75, 78, 79, 87, 89, 94, 100, 101, 105, 129, 131 ve 136 ncı maddelerinde yazılı ve memleketin müdafaası ve ordunun disiplin ve emniyeti bakımından her biri çok mühim hükümleri muhtevi bulunduğundan bu maddelere taallûk etmektedir. (C) fıkrası, kanundan çıkarıldığı takdirde bu hallerde seferberliğe ait cezaların tatbikına imkân kalmıyacak, alelâde zamanlara mahsus olan hazar hükümlerile iktila edilecektir.

Hükümetin esbabı mucibe lâyihasında 3832 sayılı Örfî idare kanunu muvacehesinde (C) fıkrasının tatbikına mahal kalmadığı dermeyan edilmekte ise de mezkûr Örfî idare kanununda (C) fıkrası hükmünün zımnen veya sarahaten kaldırıldığına dair bir işaret bulunmamış ve bu kanun daha ziyade Örfî idare mahkemelerinin vazife ve salâhiyetlerini tayin eden ve cezaî hükümleri ihtiva etmeyen bir kanun

olarak tedvin edilmiştir. Örfî idare mahkemeleri ceza hükmederken Umumî ve Askerî ceza kanunlarındaki hükümleri tatbikle mükellef bulduklarından (C) fıkrasının Örfî idare mahkemeleri ve aynı zamanda örfî idare mıntakasında bulunan diğer askerî mahkemelerce dahi tatbiki kanunun ruh ve maksadına ve maslahat icabatına uygun görülmüş ve bu sebeplere binaen mezkûr fıkranın kaldırılması hakkındaki madde kabul olunmamıştır.

Her ne kadar bu lâyiha Hükümetten müstakil bir kanun halinde teklif edilmişse de lâyihanın ikinci maddesinin müzakeresinden sarfınazar olunmuş ve 3 ncü madde encümence kabul olunmamış ve yalnız hükmü mevzuatımız meyanına ilâve olunması kabul edilen hincinci maddenin Askerî ceza kanununun askerî suçlarda şikâyeti taallûk eden 48 ncı maddesine bir fıkra ilâve olunması tedvin bakımından muvafık görülerek mezkûr maddeye bu yolda bir fıkra ilâve edilmiştir.

Arzolunan sebeplerden dolayı kanunun başlığı da (1632 sayılı Askerî ceza kanununun 48 ncı maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun) şekline ifrağ edilerek Encümence kabul edilmiş olmakla lâyiha havalesi veçhile Adliye encümine verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî M. En. R.	Bu M. M. Ve Kâtip	
Diyarbakır	Samsun	Konya
<i>Gl. K. Sevüktekin</i>	<i>M. F. Engin</i>	<i>Vehbi Bilgin</i>
Bursa	Çankırı	Erzurum
<i>Gl. N. Tınaz</i>	<i>Dr. A. Arkan</i>	<i>A. Akyürek</i>
Gümüşane	Kayseri	Kayseri
<i>Y. Z. Zarbun</i>	<i>N. Tokar</i>	<i>S. Turgay</i>
Malatya	Manisa	Muğla
<i>Gl. O. Koptagel</i>	<i>K. N. Duru</i>	<i>S. Güney</i>
Samsun	Seyhan	Urfa
<i>R. Barkın</i>	<i>S. Tekelioğlu</i>	<i>A. Yazgan</i>
Yozgad		
<i>Celâl Arat</i>		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Esas No. 1/567
Karar No. 41

3 - V - 1941

Yüksek Reisliğe

1632 sayılı Askerî ceza kanununun tadili hakkında Millî Müdafaa vekâletince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 3 - III - 1941 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının Adliye encümenine de havale ve tevdi buyurulması üzerine ihtiva etmekte olduğu hükümler Millî Müdafaa ve Adliye vekâletinin salâhiyetli memurları huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Hükûmetçe beş maddeden ibaret olarak teklif edilen lâyihanın Millî Müdafaa encümenince müzakeresi sırasında ikinci maddenin kanunlaştırılmasına lüzum görülmediği beyan ve ifade edilmiş olmasına mebni bu madde ile alâkadar üçüncü maddenin de ipkasma mahal görülmediği adı geçen encümen mazbatasının mütaleasından anlaşılmış ve bu husus ayrıca encümenimizde de teyit edilmiştir.

Bu vaziyet muvacehesinde tetkikatın Hükûmetin de teklif ve muvafakati dairesinde Millî Müdafaa encümenince tanzim kılınan metin üzerinde icrasına karar verilerek askerî kazaya tâbi olup Türk ceza kanununa tevfikan takibi izin istihsaline bağlı suçlar hakkında bu iznin Millî Müdafaa vekili tarafından verilmesinin muvafık olup olmayacağı hususu üzerinde tevakkuf edilmiştir. Türk ceza kanununa tevfikan takibi Adliye vekilinin iznine bağlı suçlardan askerî kazaya tâbi olanlar hakkında

takibat icrası için alınacak müsaadenin Millî Müdafaa vekilinden istihsalinde tatbikat bakımından fayda mülâhaza edildiği gibi izin hakkındaki istisnâî hükümleri lüzumlu kılan prensibe de bir muhalefet teşkil etmez.

Hükûmet teklifinin birinci maddesini bu sebeplere binaen kabule şayan gören encümenimiz madde metnini maksadı tavzih edecek bir ibare değişikliği ile yeni baştan tanzime reyletin ittifakile karar vermiştir.

Bu tavzih, takibi izne bağlı ibaresinin mutlak manada alınmamasını temin için B fıkrasına Adliye vekilinin iznine bağlı kelimelerin ilâvesi suretile temin edilmiş ayrıca A fıkrasında bir ifade değişikliği yapılmıştır.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye E. Reisi	M. M.	Kâtip
Çorum	Zonguldak	Konya
M. Çağal	Ş. Devrin	G. Gültekin
Antalya	Balıkesir	Bingöl
N. Aksoy	O. N. Burcu	F. Fikri
Bursa	Erzincan	Gaziantep
A. Akgüç	A. Fırat	Ö. A. Aksoy
Hatay	Kastamonu	Kayseri
B. S. Kunt	A. Binkaya	R. Özsoy
Kocaeli	Tokad	Sinob
S. Yargı	S. Atanç	C. Atay

The following table shows the results of the experiments conducted on the effect of temperature on the rate of reaction between hydrogen peroxide and potassium iodide. The reaction is catalyzed by potassium iodide.

Temperature (°C)	Time taken for color change (s)	Rate of reaction (1/time)
10	120	0.0083
20	60	0.0167
30	30	0.0333
40	15	0.0667
50	8	0.1250

As the temperature increases, the time taken for the color change to occur decreases, indicating that the rate of reaction increases. This is because the molecules have more kinetic energy and are more likely to collide with sufficient energy to overcome the activation energy barrier.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1632 sayılı Askerî ceza kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE I - Türk ceza kanunu mucibince takibi izine bağlı suçlara askerî mahkemelerde bakıldığı hallerde bu izin Millî Müdafaa vekili tarafından verilir.

MADDE II - Ceza kanunlarında harp ve seferberliğe ait cezaî hükümler fevkalâde hallerde tatbik olunur.

MADDE III - Askerî ceza kanununun 7 nci maddesinin C. fıkrası hükmü kaldırılmıştır.

MADDE IV - Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE V - Bu kanun hükümlerini yürütmeye İora Vekilleri Heyeti memurdur.

3 - III - 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Östrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mi. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
C. K. İncedayı	M. Ökmen	

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1632 sayılı Askerî Ceza kanununun 48 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1632 sayılı Askerî Ceza kanununun 48 nci maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir :

Askerî suçlarda şikâyet ve izin

Madde 48 :

A) Askerî suçların takibi, şikâyete bağlı değildir.

B) Askerî kazaya tâbi olupta Türk Ceza kanunu mucibince takibi, izne bağlı suçlar hakkında izin, Millî Müdafaa vekili tarafından verilir.

MADDE 2 — Hükümetin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ADLIYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1632 sayılı Askerî Ceza kanununun 48 nci maddesini değiştiren kanun lâyhası

MADDE 1 — 1632 sayılı Askerî Ceza kanunu aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Askerî suçlarda şikâyet ve izin

Madde 48 - A) Askerî suçların takibi şikâyete bağlı değildir.

B) Askerî kazaya tabi olupta Türk Ceza kanunu mucibince takibi, Adliye vekilinin iznine bağlı suçlar hakkında izin, Millî Müdafaa vekili tarafından verilir.

MADDE 2 — Hükûmetin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükûmetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.